

Ismeta DŽIGAL BERKOVAC

JU Historijski arhiv Sarajevo, Bosna i Hercegovina

ismeta.dzigal@gmail.com

1.04 Stručni rad/Professional article

UDK/UDC: [35.077:004](497.6-37):930.25(497.6 Sarajevo):004.77

Primljeno/Received: 15. 06. 2026.

Prihvaćeno/Accepted: 29. 07. 2026.

**DIGITALNA TRANSFORMACIJA U KANTONU
SARAJEVO I STVARANJE PREDUVJETA ZA
PRIKLJUČIVANJE JU HISTORIJSKOG ARHIVA
SARAJEVO NA USPOSTAVLJENU PLATFORMU**

Apstrakt: Digitalna transformacija u Kantonu Sarajevo zvanično je otpočela usvajanjem Zakona o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo¹ i Uredbe o radu e-Portala Kantona Sarajevo.² Ovaj normativni okvir postavlja temelje za digitalizaciju javne uprave, modernizaciju usluga te uvođenje interoperabilnih informaciono-komunikacionih tehnologija. Predmet ovog rada je analiza nužnih preduvjeta za integraciju postojećeg informacionog sistema JU Historijski arhiv Sarajevo u jedinstvenu kantonalnu digitalnu platformu s fokusom na razvoj elektronskog servisa, osiguranje interoperabilnosti, zaštitu ličnih podataka i uspostavljanje efikasne elektronske komunikacije. U radu se primjenjuje metoda analize sadržaja zakonskih okvira i trenutnih kapaciteti Arhiva. Prilagođavanjem informacionog sistema, Arhiv nastoji optimizovati i ubrzati proces poslovanja, s posebnim naglaskom na efikasnije izdavanje uvjerenja o činjenicama iz arhivske građe, čime se institucija direktno približava savremenim potrebama građana i privrednim subjektima.

Rezultati istraživanja ukazuju na to da primjena navedenih zakonskih odredbi nalaže uvođenje e-pretinca i elektronske pisarnice unutar same institucije. Da bi se to realizovalo, obimna arhivska građa preuzeta od različitih stvaralaca i imalaca mora proći kroz sistemsku pretvaranja u interoperabilne elektronske dokumente. Fondovi i zbirke moraju biti sistematski klasifikovani i indeksirani u skladu sa savremenim standardima metapodataka kako bi postali

¹ Zakona o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXX, broj 6, od 13.2.2025. (Dostupno na zvaničnoj stranici Vlade Kantona Sarajevo: www.ks.gov.ba).

² Uredbe o radu e-Portala Kantona Sarajevo Sarajevo, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXXI, broj 3, od 22.1.2026. (Dostupno na zvaničnoj stranici Vlade Kantona Sarajevo: www.ks.gov.ba).

lako pretraživi unutar novog e-okruženja. Kroz uspostavljanje sigurnih kanala komunikacije obavezu implementaciju kvalifikovanog elektronskog potpisa, Arhiv će osigurati punu pravnu valjanost svih izdatih dokumenata i uvjerenja.

Integracija s e-Portalom Kantona Sarajevo omogućit će građanima brz i jednostavan pristup dokumentima, sigurnu autentifikaciju, elektronsko podnošenje zahtjeva i automatsko praćenje statusa predmeta. Svi elektronski dokumenti koje Arhiv verifikuje i otpremi na platformu zadržat će punu pravnu valjanost u daljem procesu.

Sprovođenjem novih reformi, ustanova će se transformisati u otvoren, transparentan i efikasan javni servis. U radu se nastoji ponuditi teorijski doprinos i smjernice za prevazilaženje svih infrastrukturnih i pravnih izazova tokom ove reformske faze moderne, napredne i digitalno uvezene lokalne samouprave.

Ključne riječi: *E-Portal Kantona Sarajevo, Zakon o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo, interoperabilnost, javni sektor, elektronsko arhiviranje.*

DIGITAL TRANSFORMATION IN CANTON OF SARAJEVO AND THE CREATION OF PREREQUISITES FOR JOINING THE PUBLIC INSTITUTION OF HISTORICAL ARCHIVES OF SARAJEVO TO THE ESTABLISHED PLATFORM

Abstract: *The digital transformation of the Canton of Sarajevo officially commenced with the enactment of the Law on Electronic Governance in the Canton of Sarajevo³ and the Regulation on the Operation of the e-Portal of the Canton of Sarajevo.⁴ This regulatory framework lays the foundation for the digitalization of public administration, modernization of services, and the introduction of interoperable information and communication technologies. The subject of this paper is the analysis of the necessary prerequisites for the integration of the existing information system of the Public Institution of Historical Archives of Sarajevo into a unified cantonal digital platform focusing on the development of electronic services, ensuring interoperability, protecting personal data, and establishing efficient electronic communication. The paper applies the method of analyzing the content of regulatory frameworks and the current capacities of the Archives. By adapting its information system, the Archives aim to optimize and accelerate business processes, with a particular*

³ *Law on Electronic Governance in the Canton of Sarajevo*, Official Gazette of the Canton of Sarajevo, Year XXX, No. 6 of 13 February 2025, (Available on the official website of the Government of Sarajevo Canton: www.ks.gov.ba).

⁴ *Regulation on the Operation of the e-Portal of the Canton of Sarajevo*, Official Gazette of the Canton of Sarajevo, Year XXXI, No. 3 of 22 January 2026, (Available on the official website of the Government of Sarajevo Canton: www.ks.gov.ba).

emphasis on the more efficient issuance of certificates regarding facts from archival materials, thereby directly aligning the institution with the modern needs of citizens and business entities.

The research results indicate that the application of the stated legal provisions mandates the introduction of an e-mailbox and an electronic registry office within the institution itself. To achieve this, the extensive archival material taken over from various creators and holders must undergo a systemic transformation into interoperable electronic documents. Funds and collections must be systematically classified and indexed in accordance with modern metadata standards to become easily searchable within the new e-environment. Through the establishment of secure communication channels and the mandatory implementation of a qualified electronic signature, the Archives will ensure the full legal validity of all issued documents and certificates.

Integration with the e-Portal of the Canton of Sarajevo will provide citizens with fast and simple access to documents, secure authentication, electronic submission of requests, and automated tracking of case status. All electronic documents verified and uploaded to the platform by the Archives will retain full legal validity in the further process.

By implementing these new reforms, the institution will transform into an open, transparent, and efficient public service. The paper aims to offer a theoretical contribution and guidelines for overcoming all infrastructural and legal challenges during this reform phase of a modern, advanced, and digitally connected local self-government.

Key words: *E-Portal of Canton of Sarajevo, The Law on Electronic Governance in the Canton of Sarajevo, public sector, interoperability, digital archiving.*

Uvod

U cilju produbljivanja i razvoja zajedničke vizije digitalnog društva i digitalnih infrastruktura u institucijama Bosne i Hercegovine već nekoliko decenija se vode različite polemike, usvojeni su akcioni planovi, ali do konačne realizacije nikada nije došlo. Sa vrha ljestvice državnog uređenja, a uz pomoć Ureda koordinatora za reformu javne uprave Bosne i Hercegovine, jedinstveno rješenje trebalo se spustiti na institucije nižih nivoa vlasti, međutim, sve se svelo na parcijalne alternative od strane pojedinih institucija u digitalizaciji vlastitih usluga. Kanton Sarajevo izdigao se iznad tih retoričkih konsultacija i krenuo u digitalizaciju svog nivoa kako bi otvorio nove mogućnosti za poboljšanje kvaliteta usluga u javnoj upravi.

Već desetljećima postoji potreba za racionalizacijom troškova kako bi se na optimalan način maksimalno efikasno iskoristila budžetska sredstva i postigli najbolji rezultati. Stoga je u 2025. godini Skupština Kantona Sarajevo usvojila

Zakon o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo.⁵ Za izradu istog bilo je zaduženo Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo. Održano je nekoliko stručnih sastanaka sa različitim radnim grupama, a između ostalih i s arhivskim djelatnicima JU Historijski arhiv Sarajevo i Arhivom Federacije Bosne i Hercegovine.

Zakonom su se uredila pitanja u vezi sa uspostavljanjem i funkcionisanjem kantonalnog portala za pružanje usluga elektronskim putem, kataloga usluga, infrastrukture elektronske uprave, korištenja digitalnih tehnologija, razmjene podataka elektronskim putem, korištenje podataka iz izvornih registara i metaregistara u Kantonu Sarajevo. Također, uređeno je pružanje usluga organa državne službe, javnih preduzeća, javnih ustanova, agencija, fondova, zavoda i drugih pravnih subjekata koji vrše javna ovlaštenja i čiji je osnivač Kanton Sarajevo ili u kome Kanton Sarajevo učestvuje sa više od 50 % ukupnog kapitala i ima svojstvo pravnog lica upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija. To jeste, propisani su uslovi za uspostavljanje, održavanje i korištenje interoperabilnih informaciono-komunikacionih tehnologija organa javnog sektora, koordinacija i nadzor nad primjenom ovog zakona.

Zakon omogućava efikasnije, ekonomičnije i brže pružanje usluga putem digitalnih kanala te će građani doći do željenih informacija bez čekanja u redovima, a usvojenom *Uredbom o radu ePortala Kantona Sarajevo*⁶ detaljnije su date smjernice za korisnike. Prioriteti koje treba osigurati e-Portal ogledaju se u blagovremenom i sveobuhvatnom rješavanju upravnih postupaka i pravnih stvari, sigurnosti, pouzdanosti i integritetu podataka, bržem i lakšem pristupu informacijama i dokumentima, racionalnom i cjelovitom upravljanju dokumentacijom i podacima, dijeljenju informatičkih resursa i kooperativnom radu, integraciji poslovnih procesa sa sistemom za upravljanje dokumentacijom i trajnu zaštitu i arhiviranje podataka i dokumentacije.

Analitički osvrt na arhivsko i elektronsko zakonodavstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine i Kantonu Sarajevo

Prije same izrade *Prednacrtu zakona o elektronskom poslovanju u Kantonu Sarajevo* nadležno Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo je detaljno analiziralo relevantne arhivske federalne i kantonalne propise kako bi se utvrdili pravni i metodološki preduvjeti za digitalno arhiviranje. Analiza je obuhvatila sljedeći normativni okvir: *Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne*

⁵ *Zakona o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXX, broj 6, 1.

⁶ *Uredba o radu e-Portala Kantona Sarajevo Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXXI, broj 3, od 22. januara 2026, 2.

i Hercegovine⁷, *Zakon o elektronskom dokumentu Federacije Bosne i Hercegovine*⁸, *Uredbu o organiziranju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama u Federaciji Bosne i Hercegovine*⁹, *Uredbu o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u pravnim licima u Federaciji Bosne i Hercegovine*¹⁰, *Pravilnik o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine*¹¹, *Zakon o arhivskoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo*.¹²

Sistemsom analizom navedenih propisa došlo se do slijedećih relevantnih zaključaka:¹³

1. *Zakon o arhivskoj građi u Federacije Bosne i Hercegovine* ne sadrži eksplicitne odredbe kojima se reguliše digitalno arhiviranje, ali istovremeno ne sadrži ni ograničavajuće odredbe kada je u pitanju uvođenje ovog savremenog oblika arhiviranja.
2. Članom 18. *Zakona o arhivskoj djelatnosti* propisana je primjena federalne uredbe u poslovima vođenja arhivske knjige, čuvanja arhivske i registraturne građe, odabiranja arhivske građe, te primopredaje arhivske građe između organa uprave, službi za upravu i nadležnog arhiva.
3. *Zakon o elektronskom dokumentu u Federaciji Bosne i Hercegovine* sistemski reguliše pitanje čuvanja informacija u elektronskom obliku. Ovim propisom je utvrđeno da elektronski dokument ima jedinstvenu pravnu valjanost kao i dokument na papiru, pod uslovom da je izrađen, poslan, primljen, čuvan i arhiviran primjenom raspoložive informacione tehnologije i da ispunjava definisane zakonske uvjete.

Kako bi se osigurali stabilni uvjeti za elektronsko arhiviranje te dugotrajno i pouzdano čuvanje arhivske građe koja je izvorno nastala u

⁷ *Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina IX, broj 45, od 20. septembra/rujna 2002, 2040.

⁸ *Zakon o elektronskom dokumentu Federacije Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina XX, broj 55, od 17. jula 2013, 8.

⁹ *Uredbu o organiziranju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina X, broj 22, od 24. svibnja/maja 2003, 934.

¹⁰ *Uredbu o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u pravnim licima u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", X, broj 12, od 28. ožujka/marta 2003, 472.

¹¹ *Pravilnik o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina XXVI, broj 96, od 20. decembra 2019, 6; *Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina XXX, broj 91, od 24. novembra 2023, 29.

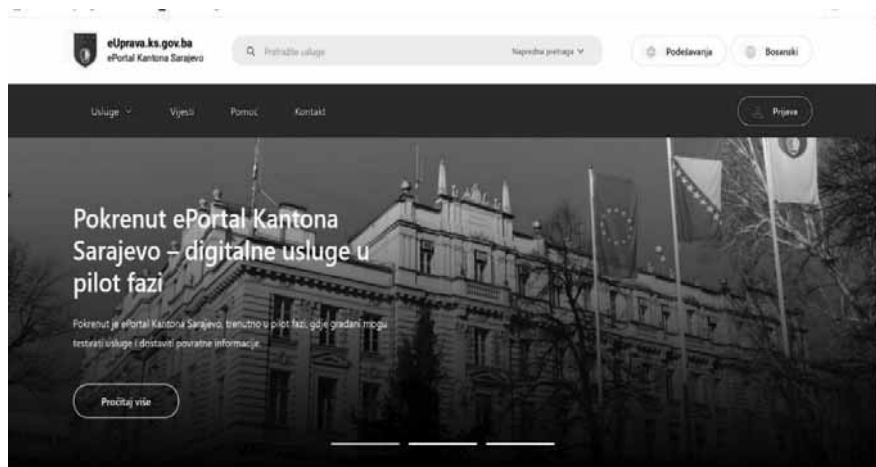
¹² *Zakon o arhivskoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXI, broj 50, od 15. decembra 2016.

¹³ *Informacija: Digitalno arhiviranje*, Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo, dostavljena Ministarstvu kulture i sporta Kantona Sarajevo i Javnoj ustanovi Historijski arhiv Sarajevo sa zajedničkih konsultacija održanih 29.9.2023. godine u Kantonu Sarajevo.

digitalnom obliku, u narednom periodu bit će neophodno izvršiti ciljane izmjene u postojećim zakonskim i podzakonskim aktima i donijeti nove. Primarni cilj je definisanje jedinstvenih tehničko-tehnoloških zahtjeva i procedura koje stvaraoci i imaoци arhivske građe i dokumentnog materijala moraju ispuniti pri čuvanju i zaštiti dokumentarnog materijala u elektronskom obliku.

Funkcionisanje e-Portala Kantona Sarajevo

E-Portal Kantona Sarajevo, koji je trenutno u testnoj fazi, namijenjen je pružanju elektronskih usluga građanima i pravnim subjektima. Prema usvojenom normativnom okviru, u članu 2 *Zakona o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo*¹⁴ usluga elektronske uprave definisana je kao postupanje organa javnog sektora prema korisniku, drugom organu ili drugom subjektu, prilikom prijema, razmjene, obrade, dostavljanja ili objavljivanja podataka, podnesaka, akata i drugih dokumenata u e-pretincu ili drugih vidova komunikacije iz okvira svoje nadležnosti, korištenjem informaciono-komunikacionih tehnologija i kanala digitalne komunikacije. Trenutno je platforma otvorena kako bi korisnici mogli testirati i dostaviti povratne informacije koje će doprinijeti njenom daljnjem sistemskom unapređenju.¹⁵



Za uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema zadužen je Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, koji će njime upravljati, razvijati ga i unaprijediti.

¹⁴ *Zakona o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXX, broj 6, 1.

¹⁵ Vlada Kantona Sarajevo, eUprava Kantona Sarajevo (pilot faza), dostupno na www.eUprava.ks.gov.ba (Pristup: 20.7.2026).

U tehničkom smislu, e-Portal Kantona Sarajevo funkcionisat će kao web portal osmišljen kao jedinstvena pristupna tačka elektronskoj upravi organa javnog sektora, jedinica lokalne samouprave u Kantonu Sarajevo, te javnih preduzeća i javnih ustanova, čiji je osnivač Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo ili općine na teritoriji Kantona Sarajevo. Zakonom je propisano da elektronska uprava funkcioniše preko jedinstvenog informacionog sistema organa, informaciono-komunikacijske mreže organa i Sistema za elektronsku razmjenu podataka, kao i preko informacionih sistema koje uspostavljaju sami organi javnog sektora. Nakon što se u potpunosti formira javni registar, svi podaci unutar njega moraju postati interoperabilni i sistemski uvezani kroz uspostavljenu digitalnu platformu. Uspostavljeni registri će biti dostupni svim organima javnog sektora, građanima i drugim korisnicima u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, tajnosti podataka, informacijske sigurnosti te propisima o pravu na pristup informacijama.

Zakon nalaže da informacioni sistemi, elektronske komunikacione mreže i oprema koja se koristi za vršenje elektronskog upravljanja moraju ispunjavati uslove i standarde informacione sigurnosti u skladu sa zakonskim regulativama, kao i međunarodnim standardima.

Također, zakonom su definisani prioriteti koje e-Portal treba da osigura:

- a) blagovremeno i sveobuhvatno rješavanje upravnih postupaka i pravnih stvari;
- b) sigurnost, pouzdanost i integritet podataka;
- c) brži i lakši pristup informacijama i dokumentima;
- d) racionalno i cjelovito upravljanje dokumentacijom i podacima;
- e) dijeljenje informatičkih resursa i kooperativni rad;
- f) integracija poslovnih procesa sa sistemom za upravljanje dokumentacijom;
- g) trajna zaštita i arhiviranje podataka i dokumentacije.

Korisnik pristupa e-Portal, unosi zahtijevane informacije i podatke u cilju početne elektronske identifikacije korisnika i kreiranja digitalnog identiteta za buduće korištenje ePortala.

Posredstvom e-Portala se pokreću upravni postupci i pravne stvari po podnesku korisnika ili stranke na način da se podnesak unosi kao skeniran dokument ili u elektronskoj formi korištenjem elektronskog dokumenta ili postojećeg elektronskog obrasca.

Od korisnika i stranaka se mogu tražiti i dodatni akti i dokumenti u cilju kompletiranja neophodne dokumentacije. Saglasnost korisnika i stranaka za obradu podataka se daje na način da se kroz e-Portal Kantona Sarajevo korisnik ili stranka izjasni elektronskim putem i na odgovarajući način potvrdi i verificira svoju saglasnost.

Podnesak primljen posredstvom e-Portala, kako je propisano Zakonom automatski se šalje u elektronsku pisarnicu Kantona Sarajevo nadležnom organu javnog sektora na daljnje postupanje.

Važno je napomenuti da je *Uredbom o radu e-Portala Kantona Sarajevo Sarajevo*¹⁶ precizirano da je Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo glavni administrator, te će pružati tehničku podršku organima javnog sektora.

Stoga će Historijski arhiv Sarajevo uz konsultacije i koordinaciju sa Zavodom za informatiku i statistiku KS pripremiti sadržaj, oblik i način vođenja Javnog registra i izgraditi informaciono-komunikacioni sistem kako bi se isti priključio na ePortal KS.

Informacioni sistem Historijskog arhiva Sarajevo

Uspostavljanje i razvoj informacionog sistema u Javnoj ustanovi Historijski arhiv Sarajevo prošlo kroz nekoliko faza, prateći evoluciju informaciono-komunikacionih tehnologija, ali i ograničavanja unutar domaćeg pravnog okvira. Arhiv je još 2003. godine pokrenuo svoju prvu zvaničnu veb stranicu, koja je primarno služila za javno predstavljanje arhivske djelatnosti, objavljivanje informacija o radu, za promociju arhivske građe, te kulturno-obrazovnu afirmaciju institucije.¹⁷

Tokom vremena, ova platforma je postepeno nadograđivana, pa je u proteklim godinama, u skladu sa tehničkim i finansijskim mogućnostima, implementirana elektronska pisarnica sa zvaničnim e-pretincem (has@arhivsa.ba). Putem ovih komunikacijskih kanala u Arhivu se svakodnevno vrši prijem, otvaranje, pregledanje i raspoređivanje pošte, evidentiranje predmeta, združivanje akata, dostavljanje predmeta i akata unutrašnjim organizacionim jedinicama, otpremanje pošte, razvođenje predmeta kao i njihovo čuvanje i arhiviranje.

Međutim, važno je metodološki i pravno razgraničiti ranije faze primjene informacionih tehnologija od savremenog koncepta elektronskog upravljanja. Iako je Arhiv rano omogućio elektronsku komunikaciju i slanje upita od strane fizičkih i pravnih lica te istraživača u vidu elektronskih zahtjeva za istraživanje podataka iz arhivske građe, puni pravni i upravni kapacitet elektronskog poslovanja koji podrazumijeva formalno podnošenje pravno valjanih podnesaka, molbi, žalbi i predstavki u elektronskom obliku sistemski će se urediti tek uvođenjem elektronskog potpisa i stupanjem na snagu novog zakonodavnog okvira Kantona Sarajevo.

U domenu interne digitalizacije i uvođenja novih tehnologija, Arhiv je samostalno izradio namjensko softversko rješenje u cilju formiranja elektronskih baza podataka. Ovaj sistem sadrži elektronske evidencije o imaocima i stvaraocima arhivske građe i njihovim dosijeima, kartoteku i popis stvaraoca prestalih s radom. U Registar stvaraoca i imaoca registraturne i arhivske građe

¹⁶ *Uredba o radu e-Portala Kantona Sarajevo Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXXI, broj 3, od 22. januara 2026, 3.

¹⁷ Zvanična internet stranica JU Historijski arhiv Sarajevo, www.arhivsa.ba (Pristup: 20.7.2026).

unose se ključni podaci iz dosijea registratura, kao što su: historijska bilješka, saglasnost na listu kategorija s prilogom, arhivska knjiga, rješenja o izlučivanju, zapisnici o vršenju stručnog nadzora nad registraturama, te primopredajni spiskovi.

Uprkos skromnim budžetskim sredstvima, Arhiv kontinuirano radi na digitalizaciji arhivske građe koja je javno dobro od izuzetnog značaja za društvo i državu Bosnu i Hercegovinu, Kanton Sarajevo, ali i za svjetsku kulturnu baštinu. Uporedo s tim, ulažu se napor na fizičkoj zaštiti arhivske građe u depoima koji trenutno nemaju adekvatne uslove predviđene savremenim arhivskim standardima, što se nastoji riješiti kroz saradnju s resornim ministarstvom i Vladom Kantona Sarajevo. Kako se u Arhivu čuvaju izvori prvog reda, dokumenti koji su svjedoci historijskih zbivanja i civilizacijskih kretanja, sistemska digitalizacija poslovanja nameće se kao prioritet za ubrzanje procesa rada i očuvanje kulturnog identiteta naroda u Bosni i Hercegovini.

S ciljem unapređenja podrške elektronskom poslovanju i digitalizaciji, uspostavljena je serverska infrastruktura s autorizovanim i kontrolisanim pristupom bazama podataka kao što su evidencije istraživača, digitalizovana građa, elektronski inventari, dosije registratura, koja se naravno, mora unaprijediti.

Prema podacima našeg dobavljača za usluge održavanja i servisiranja računara i računarske opreme informacioni sistem u JU Historijskom arhivu Sarajevo trenutno je zasnovan na centralnom serverskom okruženju koje omogućava rad korisnika kroz domensku infrastrukturu i centralizovano upravljanje mrežnim resursima.¹⁸ Postojeći fizički server pokreće dvije virtuelne mašine, jednu za domenske i mrežne servise, a drugu kao centralni fajl server.

S obzirom na to da je dio radnih stanica starije generacije i da koristi starije operativne sisteme Windows, u narednom period planirana je njihova postepena zamjena i nadogradnja radi veće sigurnosti, stabilnosti i kompatibilnosti sa savremenim poslovnim aplikacijama.

Uvođenjem ovih rješenja omogućila bi se bolja zaštita od sigurnosnih prijetnji te pouzdan oporavak podataka u slučaju nepredviđenih događaja. Modernizacija mrežne opreme osigurat će viši nivo pouzdanosti mrežne infrastrukture. Realizacija ovih tehničkih aktivnosti, uz obaveznu izradu *Elaborata digitalne transformacije Arhiva*, predstavlja ključni preduslov za uspješno priključivanje institucije na uspostavljenu platform e-Portala Kantona Sarajevo.

Konačni cilj ostaje izrada detaljnog projekta sistemske digitalizacije arhivske građe koji mora obuhvatiti procjenu građe koja će se digitalizirati, nabaviti novi skeneri za digitalizaciju, računari, sva popratna oprema i

¹⁸ Izvještaj o radu sa finansijskim izvještajem JU Historijski arhiv Sarajevo za 2023. godinu, Sarajevo, 2024. (Dostupno na www.arhivsa.ba, www.skupstina.ks.gov.ba); Interna dokumentacija IT službe i dobavljača za održavanje računarske opreme, Historijski arhiv Sarajevo.

nadograditi postojeći server na koji će se pohranjivati digitalne kopije i u budućnosti vršiti elektronsko arhiviranje.

Zaključak

Kroz projekat e-Uprave i informacionog sistema koji je Kanton Sarajevo uspostavio sve institucije će morati unaprijediti svoje informacione sisteme kako bi se nadogradili kroz postojeću platformu Kantona Sarajevo. Tako će i Arhiv prethodno izvršiti detaljnu analizu trenutnog stanja informaciono-komunikacijske tehnologije u ustanovi i izraditi elaborat za prelazak na potpuno elektronsko poslovanje, sistemski utvrditi i realizirati hardverska i softverska rješenja, poboljšati informacijsku sigurnost prije nego se priključi sistemu e-vlade. Također će morati obezbijediti finansijska sredstva za tu namjenu u budžetu, kao i za održavanje informacionog sistema i riješiti problem nedostatka IT stručnjaka unutar Arhiva. Izvršit će se registracija Kataloga usluga s jasno definisanim i preciznim elektronskim uslugama koje će pružati elektronskim putem te zatražiti potom i pristup jedinstvenoj informaciono-komunikacijskoj mreži elektronske uprave i otpočeti elektronsko upravljanje.

Digitalna transformacija u Kantonu Sarajevo dovest će do promjena u arhivskoj teoriji i praksi, a sam proces digitalizacije arhivske građe dovest će do njene fizičke zaštite, spriječiti njeno propadanje, a korisnici će dobiti sadržaj i informacije iz arhivskih fondova i zbirke u što kraćem vremenskom roku u elektronskom obliku.

Summary

Through the e-Government project and the information system established by the Sarajevo Canton, all institutions will be required to upgrade their information systems to integrate with the existing Sarajevo Canton platform. Consequently, the Archives will first conduct a detailed analysis of the current state of information and communication technology within the institution and develop a study for the transition to fully electronic operations. This involves systematically determining and implementing hardware and software solutions and enhancing information security before connecting to the e-government system. Furthermore, it will be necessary to secure budgetary funds for these purposes, as well as for the maintenance of the information system, and to address the shortage of IT experts within the Archives. A Service Catalog will be registered with clearly defined and precise electronic services to be provided online, followed by a request for access to the unified e-government ICT network and the commencement of electronic governance.

Digital transformation in Sarajevo Canton will lead to changes in archival theory and practice. The process of digitizing archival materials will

ensure their physical protection and prevent deterioration, while providing users with content and information from archival fonds and collections in electronic form within the shortest possible timeframe.

BIBLIOGRAFIJA/BIBLIOGRAPHY

Objavljeni izvori/Published sources:

1. *Informacija: Digitalno arhiviranje*, Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo, dostavljena Ministarstvu kulture i sporta Kantona Sarajevo i Javnoj ustanovi Historijski arhiv Sarajevo sa zajedničkih konsultacija održanih 29.09.2023. godine u Kantonu Sarajevo.
2. Interna dokumentacija IT službe i dobavljača za održavanje računarske opreme, Historijski arhiv Sarajevo.
3. *Izveštaj o radu sa finansijskim izveštajem JU Historijski arhiv Sarajevo za 2023. godinu*, Sarajevo, 2024. (Dostupno na www.arhivsa.ba, www.skupstina.ks.gov.ba),

Službene novine/Official Gazettes:

1. *Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina XXX, broj 91, od 24. novembra 2023.
2. *Pravilnik o kancelarijskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina XXVI, broj 96, od 20. decembra 2019.
3. *Uredba o radu e-Portala Kantona Sarajevo Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXXI, broj 3, od 22.1.2026.
4. *Uredba o organiziranju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama u Federaciji Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina X, broj 22, od 24. svibnja/maja 2003.
5. *Uredba o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u pravnim licima u Federaciji Bosne i Hercegovine*, Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina X, broj 12, od 28. ožujka/marta 2003.
6. *Zakon o arhivskoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXI, broj 50, od 15. decembra 2016.
7. *Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina IX, broj 45, od 20. septembra/rujna 2002.
8. *Zakon o elektronskom dokumentu Federacije Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", godina XX, broj 55, od 17. jula 2013.
9. *Zakon o elektronskom upravljanju u Kantonu Sarajevo*, "Službene novine Kantona Sarajevo", godina XXX, broj 6, od 13.2.2025.

Internet:

1. <https://vlada.ks.gov.ba>
2. <https://mpu.ks.gov.ba>
3. <https://euprava.ks.gov.ba>
4. <https://arhivsa.ba>
5. <https://www.facebook.com/HistorijskiArhivSarajevo>
6. <https://zis.ks.gov.ba>